

Asztalos Miklós

II. Rákóczi Ferenc és kora

TARTALOM, ISMERTETŐ

<http://mektukor.oszk.hu/02200/02210/index.phtml#>

Tartalom

Első könyv: A fiatal Rákóczi

Első fejezet

Politikai és családi hagyományok

Második fejezet

Rákóczi ifjúsága

Harmadik fejezet

Rákóczi kibontakozása

Második könyv: Rákóczi a nemzet élén

I. rész: Az út fölfelé 1703-1707

Első fejezet

A katonai és a külpolitikai helyzet

Második fejezet

A belpolitikai helyzet

II. rész: Rákóczi Magyarországa

Első fejezet

A vezetők, a hadsereg, az ország

Második fejezet

A szociális és közgazdasági viszonyok

Harmadik fejezet

Társadalmi élet. Műveltségi viszonyok

III. rész: Az út lefelé 1707-1711

Első fejezet

A katonai és külügyi helyzet

Második fejezet

A belpolitikai helyzet. Az összeomlás

Harmadik könyv: A bujdosó Rákóczi

Első fejezet

A békekötés. Rákóczi Lengyelországban

Második fejezet

Rákóczi Franciaországban

Harmadik fejezet

Rákóczi Törökországban

Irodalom

Ismertető

A két világháború közötti ún. polgári történetírás egyik nagy hatású művelőjének Rákóczi-monográfiája 1934-ben jelent meg - többek között - példájául annak, hogy a pozitivistá történetírás "élete és kora" típusú műveinek hagyományát miképpen lehet korszerűen, 20. századi módra folytatni. E korszerűség abban is megmutatkozik, hogy a szerző szigorúan forráselemző módszerrel épített a tárgyalt korszak és személy kútfőire, így a fejedelem Emlékirataira vagy Mikes Kelemen Törökországi leveleire, és mentes maradt mindenfajta - Thaly Kálmánra visszavezethető - romantikus túlfűtöttségtől, idealizáló szándéktól, ugyanakkor művét a nagyközönségnek szánta. Ilyenformán forráselemző objektivitása irodalmi igényű, olvasmányos előadásmóddal párosul.

A biográfia hagyományos módon az életutat követi. Elsőül A fiatal Rákóczi cím alatt bemutatja a családot, különösképp a család adta erdélyi fejedelmeket - különben Asztalos Miklós történész működése Erdély históriájára koncentrált - , hőse gyermek- és ifjúkorát, katonás neveltetését, szembekerülését a Habsburg-házzal, majd alkatának "kibontakozását", lengyelországi éveit. A monográfia második fejezete - Rákóczi a nemzet élén - a szabadságharc igazán részletes krónikája, ahol a szerző megrajzolja az 1703-1711 közötti időszak külpolitikai kontextusát, a hazai viszonyokat, majd lefesti Rákóczi államát, külön-külön szólva a hadszervezetről, a társadalmi és gazdasági viszonyokról, a művelődés állapotáról;

majd a szabadságküzdelem utolsó, hanyatló periódusát (1707-1711), ennek diplomáciai és katonai erőfeszítéseit jellemzi, és ismerteti az összeomlás következményeit. A harmadik rész A bujdosó Rákóczi portréja, ahol beszámol lengyelországi, franciaországi és törökországi száműzetéséről - itt méltatva irodalmi munkásságát is.

Asztalos Mikós - többek között - abban mesteri, ahogyan a részletgazdag történetet földolgozza: minden aprólékosság mellett is folyamatosan ébren tartja olvasója érdeklődését hol egy találó idézettel, hol egy látszólag nem is fontos érdekességgel színesíti előadását, mintegy előre jelezve a később oly sikeres színpadi szerző talentumát. A magyar történeti irodalom egyik legigényesebb és egyben legkerekesebb Rákóczi-életrajza - minden nagyobb történelmi gyűjteményben elhelyezendő.

Forrás: Új Könyvek adatbázisa, 1994-2000

szerk.: Könyvtári Intézet

<http://www.ki.oszk.hu/szervezeti-gyio.html#uk>